

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Przebieg miesięczny
2.50 z odb. w Adm.
2.95 z odb. do domu

PORANNE

10 gr.

ROK 1 (VII.)

Kraków Sobota 11 czerwca 1938 r.

Nr. 9 (162)

„Narodowa zbiórka wolności”

Pod tym hasłem rozpoczyna się w Czechosłowacji zbiórka na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania armii

PRAGA. „Lidove Noviny” potwierdzają wiadomości o tym, że przedłużenie służby wojskowej w Czechosłowacji do 3 lat jest sprawą załatwioną, i po daje niektóre szczegóły uchwalonego przez radę ministrów projektu ustawy. Wprowadze-

Min. Beck na Zamku

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dn. 8 b. m. p. ministra Spraw Zagranicznych Józefa Becka.

KANC. SCHUSCHNIGG W WIEDNIU.

WIEDEN. Wbrew pogłoskom, jako by kanclerz Schuschnigg miał być przetransportowany do fortecy Spandau, lub też znajdować się we Włoszech, po uprzednim zapewnieniu nie udzielania się politycznie za granicą, tutejsze władze polityczne stwierdzają, że kanclerz Schuschnigg znajduje się nadal w Wiedniu.

NOCNE BOMBARDOWANIE KANTONU.

KANTON. Korzystając z kategorycznej nocy, samoloty japońskie rozpoczęły nocne bombardowanie Kantonu. Dziesiątki tysięcy Chinczyków szuka schronienia w koncesji międzynarodowej.

Według wiadomości z Hankau, gen. Czang-Kai-Czek wysłał szereg baterii artylerii przeciwlotniczej.

ANGLIA ZAKUPUJE SAMOLOTY.

LOS ANGELES. Tutejszy dziennik „Herald Express” ogłasza szczegóły projektowanych zakupów samolotów amerykańskich przez angielskie ministerstwo lotnictwa.

Według tego pisma Anglia ma zamiar zakupić w Ameryce około 400 samolotów, z tego 200 samolotów zostało już zamówionych w kalifornijskiej fabryce Lockheed kosztem 17 milionów dolarów, a 50 samolotów w nowojorskiej fabryce Curtisa.

KATASTROFA SAMOLOTOWA.

LONDYN. Z Capetown donoszą, że jeden z wojskowych samolotów angielskich uległ katastrofie w pobliżu miasta. Aparat został strącony, a pilot i obserwator ponieśli śmierć na miejscu.

nie 3-letniej służby ma być traktowane jako zarządzanie przejściowe i, jak tylko pozwoli na to sytuacja międzynarodowa, ma nastąpić powrót do służby 2-letniej.

Czechosłowacja została — jak pisze dziennik — zmuszona do tego kroku w celu zapewnienia sobie wystarczającej liczby wyćwiczonej żołnierzy, zwłaszcza, że obecnie wciela się w szeregi najsłabsze roczniki od 1916

do 1918 roku. Przedłużona służba wojskowa zostanie rozciągnięta na służący obecnie rocznik, który w końcu września miał być zwolniony i zostanie on zatrzymany jeszcze rok.

Stan liczebny, który zostanie osiągnięty po wprowadzeniu w życie tego zarządzenia, będzie utrzymywany już dziś w ten sposób, że powołani 21 maja na nadzwyczajne ćwiczenia rezerwiści pozostaną pod bronią do

30 czerwca, o ile nie zostali już zwolnieni. 1 lipca zostanie powołana zwolniona z wojska w r. ub. najmłodsza rezerwa, która będzie pełniła służbę do 30 września. Dn. 1 października zostanie ona zastąpiona przez regularny zaciąg rekrutów.

Koszty tych zarządzeń będą pokryte częściowo z oszczędności innych działów zarządu państwa, częściowo z operacji kredytowych na podstawie specjalnych pełnomocnictw, które mają być udzielone ministrowi finansów.

Do pokrycia zwiększonych

kosztów utrzymania armii ma się przyczynić projektowana „Narodowa zbiórka wolności”, której organizacją zajmie się komitet, wyłoniony przez instytucje gospodarcze i finansowe oraz wielkie spółki akcyjne.

Tajemniczy wyjazd Henleina

PRAGA. Konrad Henlein wyjechał wczoraj ponownie samochodem za granicę. Cel jego podróży nie jest znany. Ze strony sudecko-niemieckiej zachowywana jest co do tego ścisła dyskrecja.

Stalin i marsz. Blücher oficjalnie się pogodzili

MOSKWA. Marszałek Blücher, który po tygodniowym pobycie w Moskwie wyjechał do Chabarowska został odznaczony specjalnym medalem wydanym z okazji 20-lecia istnienia armii czerwonej. Podczas tej uroczystości marsz. Blücher wygłosił przemówienie, w którym zaznaczył, że on wraz z całą da-

lekowschodnią armią czerwoną oddani są całkowicie Stalinowi i Politbiuro.

W razie konfliktu zbrojnego na Dalekim Wschodzie armia czerwona wystąpi przeciwko wrogom, i jak zapewniła marsz. Blücher rozbije wrogów na ich własnym terytorium.

40 osób zabitych podczas bombardowania miasteczka katalońskiego

PERPIGNAN. Położone tuż nad granicą francusko-hispańską miasteczko katalońskie Viñeras zostało przed południem o godz. 11-ej bombardowane przez 8 samolotów powstańców.

Według dotychczasowych wiadomości 40 osób zostało zabitych oraz kilkadziesiąt rannych. Intendentura wojskowa została trafiona przez kilka bomb lotniczych i spłonęła.

Wykoleił się pociąg

Maszynista zginął, a 33 pasażerów jest rannych

BOMBAJ. W pobliżu miejscowości Madalpara wykoleił się pociąg pospieszny, idący z Kalkuty.

Skutki katastrofy, która została spowodowana przez sabotaż były straszne: maszynista po-

niósł śmierć na miejscu, a 33 pasażerów odniosło bardzo ciężkie obrażenia.

Wszystkie natychmiast przez władze dochodzenie wykazało, że nieznani sprawcy rozkrocili szyny na dość znacznym odcinku toru.

Zastrzelenie groźnego bandyty

sprawcy zabójstwa żony i wielu napadów

PIOTRKÓW. W środę o godz. 3-ej po poł. pod Gorzkowicami policja wpadła na trop groźnego bandyty, Mieczysława Gajewskiego, który popełnił kilka morderstw i napadów

rabunkowych. M. in. ranił on ciężko dwóch policjantów w Piotrkowie, zastrzelił po wyjściu z więzienia w Piotrkowie swoją żonę, następnie dokonał napadu rabunkowego we wsi

Gajewski, otoczony przez policję, począł się gęsto ostrzeliwać, raniąc w głowę komisarza P. P. z Piotrkowa — Nikelsa. Po dalszej walce bandyta, przestrzelony kulami, padł.

Minał czas na protesty...

Rząd angielski wobec ataków lotniczych, dokonanych przez samoloty gen. Franco na statki brytyjskie

LONDYN. „Evening News” donosi, że Lord Halifax powrócił z urlopu świątecznego do Londynu, aby rozważyć kroki, jakie rząd brytyjski ma podjąć w sprawie ataków lotniczych, dokonywanych przez samoloty wojsk gen. Franco na statki brytyjskie w portach hiszpańskich. Rząd brytyjski, jak twierdzi

pismo, zapatruje się na sytuację bardzo poważnie. Rząd uważa, że minął już czas na dyplomatyczne protesty, a nastąpiła chwila czynu. Rozważany jest podobno projekt zatrzymania statków, należących do nacjonalistów hiszpańskich, a znajdujących się w obrębie portów brytyjskich, ale, jak twierdzi dzien-

nik, ponieważ więcej statków brytyjskich jest w portach nacjonalistów hiszpańskich, aniżeli odwrotnie, wątpliwym jest, aby rząd brytyjski podejmował kroki odwetowe tego rodzaju.

Rozważane są przeto inne alternatywy, których dziennik jednak nie wymienia

O działalności rządu Daladiera mówił min. spr. zagr. Bonnet

PARYŻ. Na posiedzeniu senackiej komisji spraw zagran. wygłosił min. Bonnet dłuższe exposé na temat działalności dyplomatycznej rządu premiera Daladiera.

Minister Bonnet podkreślił przywiązanie rządu francuskiego do wytycznych polityki nieinterwencji w Hiszpanii i wskazał na szereg wystąpień rządu, wydanych zarządzeń, mających uniemożliwić naloty samolotów

obcych na terytorium Francji. Mówiąc o rokowaniach z Rzymem, min. Bonnet wyraził nadzieję, że osiągnięte do osiągnięcia w tych rokowaniach. W zakresie spraw międzynarodowych, min. Bonnet stwierdził z zadowoleniem, że sprawa rokowań w Pradze pozwala żywić nadzieję, że różnorodne zagadnienia czechosłow. zlikwidowane będą pokojowo.

Hr. Clano w Londynie

spotka się z Chamberlainem i lordem Halifaxem

LONDYN. Wizyta włoskiego ministra spraw zagranicznych hr. Clano w Londynie została obecnie definitywnie postanowiona. Termin przyjazdu min. Clano zostanie podany o-

sobno do wiadomości. W czasie pobytu min. Clano w Londynie nastąpi spotkanie z premierem Chamberlainem, oraz angielskim min. spraw zagran. lordem Halifaxem.

Zajście na Śląsku Cieszyńskim między grupą Polaków a Czechami

MOR. OSTRAWA. (PAT). Według nadchodzących wiadomości z Karpätnej, podgórskiej gminy na Śląsku, doszło tam w poniedziałek w drugi dzień Zielonych Świąt, do starcia między ludnością polską a mieszkającymi narodowości czeskiej. Wędrujący w okresie świąt po wioskach podgórskich harczerze polscy urządzili w Karpätnej w poniedziałek, w godzinach popołudniowych, ognisko harczerkie, przy którym zgroma-

dziła się liczna ludność polska z okolicznych gmin.

W czasie śpiewania pieśni harczerkich grupa Czechów z nauzczykiem czeskiej szkoły na czele zaczęła rzucać pod adresem śpiewających obelżywe okrzyki i zachowywać się agresywnie w stosunku do Polaków.

W rezultacie doszło do bójki, przy czym pobito kilka osób.

Zginęli podczas ratowania zaginionego turysty

GRAZ. W pobliżu Dachstein, w Styrii, w czasie wycieczki górskiej zdarzył się wczoraj wypadek, w którym zginął pewien turysta.

Kano na miejsce wypadku udała się ekspedycja ratunkowa,

która miała wydobyć zwłoki turysty. W czasie poszukiwań oberwała się lawina śnieżna i porwała dwóch członków ekspedycji ratunkowej.

Obaj ratownicy ponieśli śmierć.

Zarabiał siekierą majstra Potworne morderstwo w Łodzi

Przy ul. Tarnowskiej nr. 8 w Łodzi miała miejsce straszliwa tragedia. Mianowicie 32-letni Jan Brzeziński, robotnik, wydalony za awantury i pijalstwo z jednej z miejscowych tawern, przybył na ul. Tarnowską do mieszkania majstra fabrycznego Romana Hejmusy i zarabiał go kilku ciosami siekiery, przypuszczając, że Hejmus właśnie był sprawcą jego zwol-

nienia z pracy. Po dokonaniu straszliwego czynu, Brzeziński, uzbrojony w siekiere — zbiegł przed pogonią sąsiadów samobójczego i kilku posterunkowych. Władze dokonały obławy na zabójcę, który ukrył się w niedalekim lesie Karolewskim, gdzie też ujęto go z siekiere w ręku. Zbrodniarza osadzono w więzieniu.

Człowiek, który państwu udziela pożyczek a jednocześnie „wyływa” tam, gdzie można dobrze zarobić

Nagły wybuch powstania w Meksyku w zagłębiu San Luis Potosi, dostarczającym jedną trzecią światowej produkcji srebra nie był niespodzianką dla znawców stosunków meksykańskich.

Sprawa wywłaszczenia zagranicznych kopalni ropy naftowej w Meksyku nie jest zagadnieniem świeżej daty. Pierwszy dekret ogłaszający to zarządzenie był wydany w roku 1916 przez prezydenta Carranza. Zaraz po ogłoszeniu tego dekretu wybuchło powstanie generała Villi, które zostało stłumione przez amerykańskiego generała Pershinga. Wynik był ten, że rząd meksykański odwdzięczając się Stanom Zjednoczonym za udzieloną pomoc, zobowiązał się nie rozciągać tego dekretu na przedsiębiorstwa amerykańskie a w roku 1923 zniósł całkowicie dekret.

Dopiero obecnie wskutek usilnej akcji prezydenta Cardenas i przewodniczącego meksykańskiego związku związków zawodowych Toledana,

przystąpiono do wprowadzenia w życie starego dekretu, który w roku 1926 został zatwierdzony przez parlament. Wywłaszczeniu ma ulec 17 angielskich i amerykańskich kopalni wydobywających ropę w Meksyku i kontrolowanych przez Royal Dutch (trust angielski) i Standard Oil (trust amerykański). Te przedsiębiorstwa naftowe straciły od 15 do 20 milionów baryłek nafty wartości 15 miliardów.

Rządy angielski i amerykański wysłały do rządu meksykańskiego ostre noty, grożąc represjami w formie bojkotu, jeśli ustawa ta nie zostanie cofnięta. Zanim jeszcze rząd meksy-

kański zdołał odpowiedzieć na tę notę wystąpił na widownię William Rickett, dzentelmen angielski i finansista, który doprowadził do wybuchu powstania w Meksyku.

Rickett jest znaną powszechnie postacią. W przeciwieństwie do innych wielkich kapitalistów Rickett prowadzi interesy w cieniu.

Po raz pierwszy występuje on na widownię po wojnie światowej, gdy po zawarciu pokoju towarzyszy ministrowi Inverferle do Rosji Sowieckiej. W roku 1922 przebywa w Lozannie, gdzie doprowadził do pierwszego spotkania między rosyjskimi a angielskimi męża-

mi stanu. Dowiedziawszy się, że rząd grecki poszukuje pożyczki zagranicznej, Rickett czyni starania, aby City londyńska pożyczła Grecji 20 milionów funtów. Transakcja ta została zawarta, ale do udzielenia pożyczki nie doszło. W Grecji bowiem w międzyczasie nastąpiła rewolta, obalono poprzedni rząd, a następny uznał pożyczkę zaciągniętą na niedogodnych warunkach i nie chciał jej zatwierdzić.

Mimo tego niepowodzenia Rickett nie zaniechał swych interesów, rozjeżdża po całym świecie i zjawia się zawsze w państwie, które poszukuje pie-

niędzy, ofiarowując pożyczkę.

W roku 1932 rząd perski wyraził nagle gotowość udzielenia trustowi naftowemu Anglo Persian na 60 lat. Sprawa ta wywołała wówczas wiele hałasu i pertraktacje ciągnęły się w nieskończoność. Nagle przybyła do Persji Rickett i sprawa została załatwiona ku zadowoleniu obu stron. Po powrocie z Persji Rickett oświadczył dziennikarzom, że udał się do Persji, aby złożyć tam się do biuro do transportu bawełny!

W dwa lata później na Rickett znowu skupia się zainteresowanie międzynarodowe. Na początku wojny włosko-abisyńskiej, gdy stosunki między Anglią a Włochami były bardzo napięte, nagle rozszalał się domość, że pewien Anglik wraz z grupą finansistów amerykańskich zdołał uzyskać koncesję na wydobywanie skarbów mineralnych w Abisynii w zamian za pożyczkę udzieloną Abisynii na cele wojenne.

Wiadomość ta wywołała istną burzę. Rickett, który nie spodziewał się, że transakcja ta wywrze takie wrażenie, opuścił Abisynię, i w drodze powrotnej zatrzymał się w Rzymie, gdzie konferował z Mussolinim.

Ostatnio Rickett dowiedział się, że Meksyk zamierza wywłaszczyć kopalnie cudzoziemskie, wsiadł na pokład statku idącego do Nowego Jorku, porozumiał się tam ze swym przyjacielem Bernardem Smithem, największym spekulantem nowojorskiej Wall Street i odleciał do Meksyku, gdzie odbył konferencję z prezydentem Cardenasem. Nie mógł jednak dojść do porozumienia z prezydentem Meksyku i porozumiał się z jego przeciwnikiem generałem Cedille, który zgodził się stanąć na czele powstania.

Afera Ricketta znowu wywołała wielkie oburzenie w kołach politycznych Ameryki i Anglii. Była ona bowiem szyta zbyt grubym szwem i utrudni tylko osiągnięcie porozumienia z Meksykiem.

Rickett jednak nie rozumie powodów tego oburzenia.

— W polityce należy być realistą — oświadczył dziennikarzem. — Meksyk za nic w świecie nie zwróci koncesji. — Należało więc jak najszybciej przeszkodzić temu aby ta produkcja naftowa, która znajdowała się w naszych rękach, przeszła do Niemiec, Japonii lub Włoch, które czatują na nią. Z tego względu chciałem zrealizować mój projekt. Żałuję bardzo, że mi się to nie udało.

Straszna walka w aucie o młodzieńca, porwaną z lasu panterę

W Indiach, w prowincji Devas, wydarzył się wstrząsający wypadek, który omal nie pociągnął za sobą ofiary w ludziach.

Od pewnego czasu do największych przyjemności maharadzy Dewasu należy udawanie się w głąb dżungli, gdzie żywcem chwytają w sieci młode dziki zwierzęta. Ujęte zwierzęta sprowadza się następnie do letniej rezydencji księcia, gdzie po skramia się je.

Podczas ostatniej wycieczki księciu i jego towarzyszowi udało się ująć młodą panterę, liczącą cztery tygodnie. Gdy na stopnie szybko ruszono w powrotną drogę w otwartym aucie myśliwskim, wybiegła z dżungli potężna pantera samica, która rzuciła się w pościg za autem i w końcu wskoczyła do wnętrza. Maharadza sam kierował wozem. Widząc co się stało, dał gazu, sądząc, że wskutek szybkiej jazdy pantera straci równowagę i wyleci z auta.

Stało się jednak inaczej. Pantera wpiwszy się pazurami tylnych łap w siedzenie rzuciła się na obu towarzyszy księcia, którzy nie zdążyli schwycić za broń. Zdołali tylko wyciągnąć długie noże myśliwskie i nimi bronili się przed atakami zwierzęcia.

Pierwszy został zraniony maharadza. Otrzymał potężny cios łapą. Pomimo że zaczął obficie broczyć krwią, nie puścił kierownicy i w dalszym ciągu prowadził auto, które w szalonym tempie mknęło przez dżunglę. Rozjuszona pantera poczuwszy zapach krwi, stała się jeszcze bardziej groźna. Przeraziłwie rycząc, machała łapami na oślepi starając się porwać jednego z myśliwych. Wstrząsająca ta walka trwała dziesięć minut. W końcu zwierzęciu udało się zadać potężny cios łapą jednemu z myśliwych, który zwałił

się z nóg, zalewając się krwią.

Dla drugiego towarzysza księcia sytuacja stawała się coraz groźniejsza. Również i on broczył krwią. Zdawał sobie jasno sprawę, że zaraz padnie ofiarą pantery. Ocalił go jednak towarzyszy leżący na podłodze. Mimo otrzymania poważnych obrażeń cielesnych nie stracił przytomności umysłu. Przewyciężając nadludzki ból, jaki sprawiło mu najłżejsze poruszenie się, zdołał ująć karabin i strzelić do zwierzęcia. Strzał był celny. Pantera otrzymała postrzał w głowę i po kilku minutach zdechła.

Wszyscy trzej uczestnicy wycieczki odetchnęli z ulgą. Mimo że byli wyczerpani, wskutek silnego upływu krwi, maharadza nie zatrzymał auta. Zdawał sobie sprawę, że gdy zatrzyma wóz w dżungli, czekała go śmierć. Należało więc dotrzeć do jakiegoś osiedla. Dopiero gdy zauważył osiedle zatrzymał samochód i w tej samej chwili stracił przytomność.

Rannymi zajęli się mieszkańcy osiedla, którzy przewieźli ich do szpitala. Stan ich był bardzo ciężki i wszystkim trzech natychmiast poddano operacji. Obecnie znajdują się już poza niebezpieczeństwem.

KOŃ WYSCIGOWY.

— Rudolfie, powiedz mi co to za Rozalia, o której mówiłeś przez sen?

— Rozalia? Ach tak, to koń, na którego stawałem wczoraj na wyścigach.

— Zabawne! Właśnie koń dzwonił teraz i pytał się o ciebie!

Dzieci ufundowały karabin Wzruszająca uroczystość przed Marsz. Śmigłym-Rydzem

W środę przybyła do Warszawy wycieczka dzieci szkolnych kół Polskiego Białego Krzyża z pow. prużańskiego w liczbie przeszło 500, które przywoziły ze sobą karabin, ufundowany z własnych dobrowolnych składek.

W godzinach południowych dzieci poleskie złożyły hołd Panu Marszałkowi Śmigłemu przed gmachem generalnego Inspektora sił zbrojnych.

Pana Marszałka powitał 15-letni uczeń Mikołaj Szyszko,

podkreślając w prostych i wypowiedzianych ze wzruszeniem słowach swą dumę, że biedne dzieci poleskie mogą przyczynić się swym skromnym darem do wzmocnienia potęgi ukochanej Ojczyzny.

Pan Marszałek serdecznie podziękował dzieciom, rozmawiał z nimi oraz wysłuchał regionalnej pieśni, odśpiewanej przez chór dzieci prużańskich.

Na zdjęciu — przedstawiciel dzieci prużańskich wita Pana Marszałka Śmigłego Rydza.

Do Warszawy przybyła delegacja oficerów żandarmerii węgierskiej, która na zaproszenie komendanta głównego policji zapozna się z organizacją policji polskiej. Na zdjęciu: goście węgierscy w towarzystwie komendanta głównego policji Generała Koriana Zamorskiego przed frontem kompanii honorowej policji na dziedzińcu Komendy Gł.

Krzeseło elektryczne nie zabija? Sensacyjna opinia znakomitego uczonego

Znakomity uczonego profesor d'Arsenal doszedł ostatnio do sensacyjnych wniosków. Twierdzi on mianowicie, że krzesło elektryczne, za pomocą którego dokonywa się egzekucji w Ameryce nie zabija człowieka. Skazaniec zapada tylko w głębi sen.

Prąd zmienny — twierdzi profesor — najczęściej sprowadza tylko pozorną śmierć. Powrót do życia jest możliwy wówczas, gdy natychmiast po porażeniu zastosuje się sztuczne oddychanie.

Z porażonym prądem — powinno się obchodzić jak z topielcem.

— Radziłem amerykańskim

katom zastosować zaraz po egzekucji sztuczne oddychanie na skazanych. Nie poszli jednak za moją radą. Wypadek zaś, który wydarzył się ostatnio, wskazuje ile słuszności jest w moich twierdzeniach.

Pewien elektrotechnik spowodował krótkie spięcie i przez jego ciało przebiegł prąd o napięciu 4500 wolt trzy razy większe napięcie niż prądu przebiegającego przez krzesło elektryczne. W ciągu dwóch minut przebiegał przez niego prąd. Dopiero po czterech minutach po wypadku zastosowano sztuczne oddychanie i dzięki temu zabiegowi został on przywrócony do życia. Dopiero po pewnym cza-

sie elektrotechnik zmarł wskutek innego wypadku.

Przykład ten jest typowy i wykazuje jak barbarzyńskie jest skazywanie człowieka na śmierć przez krzesło elektryczne.

Amerykanie jednak nie chcą odstąpić od swoich barbarzyńskich metod. Wyniki moich badań miały tylko taki rezultat, że zaraz po straceniu skazańca na krzesło elektrycznym przeprowadzone badanie lekarskie i wówczas oczywiście ustalono, że skazany wyzionął ducha. Muszę przyznać, że było to bardzo rozsądne, albowiem wskutek tego nigdy nie będę im mógł doka-

